

Stockholm den 1 februari 2024

Stockholms tingsrätt
Avdelning 1
Box 8307
104 20 Stockholm

Mål nr T 7672-22, Sylvie [REDACTED] ./.. Staten genom Justitiekanslern, angående ersättningsrätt

Tingsrätten har förelagt Sylvie [REDACTED] att yttra sig över statens yttrande av den 6 september 2023 (aktbilaga 72) samt inkomma med samlad och slutlig bevisuppgift. Med anledning av detta får Sylvie [REDACTED] anföra följande.

1 INLEDNING

- 1.1 Tingsrätten har beslutat att den del av Sylvie [REDACTED]s talan som grundar sig på 3 kap. 2 § skadeståndslagen och Högsta förvaltningsdomstolens beslut i HFD 2022 ref. 10 ska avvisas (se aktbilaga 79).
- 1.2 Med anledning av detta har Sylvie [REDACTED] funnit anledning att göra några mindre justeringar av de rättsliga grunderna för sin talan.¹

---

¹ Sylvie [REDACTED] är medveten om att hennes grunder innehåller såväl rättsfakta som rättslig argumentation, men anser att detta fyller ett pedagogiskt värde i det här målet.

- 1.3 Justeringarna framgår av avsnitt 2 nedan. I avsnitt 3 bemöter Sylvie [REDACTED] det som staten har anfört i sitt senaste yttrande (se aktbilaga 72). I avsnitt 4 anger Sylvie [REDACTED] samlad och slutlig bevisuppgift.

2 JUSTERING AV GRUNDERNA FÖR SYLVIE

[REDACTED] S TALAN

Sylvie [REDACTED] har vunnit mot Skatteverket i frågan om hennes rätt att byta efternamn. De rättegångskostnader som Sylvie [REDACTED] har haft för att tillvarata sin rätt i förvaltningsmålet har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.

Frågan om enskildas rätt till sitt namn rör en grundläggande aspekt av skyddet för privatliv enligt artikel 8 i Europakonventionen. Frågan var av stor betydelse för Sylvie [REDACTED] yrkesmässigt och privat. Att bära olika namn i olika länder medförde avsevärda svårigheter för Sylvie [REDACTED] och begränsade hennes grundläggande rätt till fri rörlighet inom EU. Frågan om det fanns rättsliga förutsättningar för namnbytet var inte av enkel beskaffenhet och det kan antas att Sylvie [REDACTED] skulle ha haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsdomstolarna utan ett juridiskt skolad ombud. Det arbete som ombuden har utfört kan antas ha varit bidragande till att Skatteverkets beslut upphävdes och arvodet framstår inte som oskäligt högt. Sylvie [REDACTED] har gjort vad som skäligen kan krävas av henne för att begränsa sina rättegångskostnader.

Sylvie [REDACTED] har därför enligt rätten till en rättvis rättegång i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen, artikel 6.1 i Europakonventionen och artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ("EU-stadgan") rätt till ersättning för sina rättegångskostnader om sammanlagt 60 250 kronor.

Rättegångskostnaderna ska *i första hand* ersättas som skadestånd för ren förmögenhetsskada med stöd av ~~3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207)~~ eller den princip om grundlagskadestånd som följer av rättsfallen NJA 2014 s. 323 "Medborgarskapet I" och NJA 2018 s. 103 "Medborgarskapet II", 3 kap. 4 § skadeståndslagen eller den princip om skadestånd för överträdelse av EU-rätten som följer av EU-domstolens dom den 19 november 1991, Andrea Francovich och Danila Bonifaci m.fl. mot Italienska republiken, C-6/90 och C-9/90

(”Francovich-principen”). Detta eftersom staten, genom Högsta förvaltningsdomstolens beslut att avvisa Sylvie [REDACTED]’s yrkande om ersättning för rättegångskostnader i stället för att helt eller delvis bifalla det, har överträtt hennes rätt till en rättvis rättegång enligt 2 kap. 11 § andra stycket RF, artikel 6.1 i Europakonventionen eller artikel 47 i EU-stadgan.

För det fall staten inte kan anses ha överträtt Sylvie [REDACTED]’s rätt till en rättvis rättegång på det sätt som anges i förstahandsgrunden ska rättegångskostnaderna *i andra hand* utges med en direkt tillämpning av 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen, artikel 6.1 i Europakonventionen eller artikel 47 i EU-stadgan.

För det fall rättegångskostnaderna inte heller kan utges på det sätt som anges i andrahandsgrunden ska de *i tredje hand* ersättas som skadestånd för ren förmögenhetsskada med en konventions- eller fördragskonform tillämpning av 3 kap. 2 § skadeståndslagen, 3 kap. 4 § skadeståndslagen, principen om grundlagsskadestånd eller Francovich-principen, trots att det som utgångspunkt för den bedömningen får antas att det ännu inte har skett någon fullbordad överträdelse av Sylvie [REDACTED]’s rätt till rättvis rättegång.

Om rättegångskostnaderna inte kan ersättas på något annat sätt måste de *i fjärde hand* ersättas som skadestånd för ren förmögenhetsskada med stöd av 3 kap. 2 § skadeståndslagen, 3 kap. 4 § skadeståndslagen, principen om grundlagsskadestånd eller Francovich-principen. Detta på grund av att staten i sådana fall har gjort sig skyldig till en fullbordad överträdelse av Sylvie [REDACTED]’s rätt till en rättvis rättegång enligt 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen, artikel 6.1 i Europakonventionen och artikel 47 i EU-stadgan, genom att inte tillhandahålla henne något förfarande genom vilket hon kan få ersättning för sina rättegångskostnader. Det är i sådana fall nödvändigt att överträdelsen gottgörs genom skadestånd motsvarande rättegångskostnaderna.

För det fall tingsrätten bedömer att staten ska förpliktas att utge det yrkade beloppet som skadestånd ska ränta utgå *i första hand* från dagen som infaller 30 dagar efter framställandet av kravet den 3 december 2020 till dess att betalning sker och *i andra hand* från dagen för delgivning av stämningsansökan till dess att betalning sker.

För det fall tingsrätten bedömer att staten ska förpliktas att utge det yrkade beloppet som ersättning för rättegångskostnader ska ränta utgå *i första hand* från dagen för Högsta förvaltningsdomstolens deldom den 11 juni 2021 till dess att betalning sker och *i andra hand* från dagen för Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 4 mars 2022 till dess att betalning sker.

3 SYLVIE ██████████ BEGÄR INTE SKADESTÅND PÅ GRUND AV FELAKTIG RÄTTSTILLÄMPNING I NAMNBYTESFRÅGAN

- 3.1 Staten har i sitt senaste yttrande bett Sylvie ██████████ klargöra om hon, som alternativ grund för sitt skadeståndsyrkande, gör gällande att Skatteverkets beslut att avslå hennes ansökan om namnbyte har stått i strid med hennes rätt till fri rörlighet enligt artikel 21 i EUF-fördraget. Statens uppfattning tycks vara att en överträdelse av Sylvie ██████████s rätt till en rättvis rättegång inte kan konstateras med mindre än att hon först har begärt och nekats ersättning på den grunden. (Se statens yttrande, aktbilaga 72.)
- 3.2 Sylvie ██████████ får härvid tydliggöra att hon i målet inte gör gällande att Skatteverkets beslut har varit skadeståndsgrundande, varken på den grunden att rättstillämpningen utgjort fel eller försummelse enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen eller att den stått i klar strid med EU-rätten. Hon delar inte heller statens uppfattning om att det skulle vara nödvändigt för henne att föra en sådan talan.
- 3.3 Utgångspunkten för Sylvie ██████████s talan är att hon har rätt till ersättning för de rättegångskostnader som hon ådragit sig i det bakomliggande förvaltningsmålet enligt bestämmelserna om rättvis rättegång i regeringsformen, Europakonventionen och EU-stadgan. Förutsättningarna för att hon ska ha rätt till sådan ersättning är enligt etablerad praxis från Högsta domstolen att hon har vunnit ett mål mot det allmänna, att hon haft fog att anlita ombud samt att kostnaderna för ombudet varit befogade (motsvarande får anses gälla enligt bestämmelserna om rättvis

rättegång i Europakonventionen och EU-stadgan, se vidare avsnitt 6.1 i aktbilaga 1 och avsnitt 4.1 i aktbilaga 52).

- 3.4 Den omständigheten att Sylvie [REDACTED] enligt staten har möjlighet att begära ersättning på en annan grund och enligt andra rättsliga förutsättningar – nämligen att Skatteverkets rättstillämpning har stått i klar strid med EU-rätten – saknar betydelse för frågan om Sylvie [REDACTED] enligt bestämmelserna om rättvis rättegång har rätt till ersättning för sina rättegångskostnader.
- 3.5 Detta gäller inte minst eftersom Europadomstolen uttryckligen har klargjort att det – för att ersättning för rättegångskostnader ska kunna utgå i en efterföljande skadeståndprocess – inte får uppställas som krav att statens agerande varit ”olagligt” (eng. *unlawful*). Det är alltså inte förenligt med rätten till rättvis rättegång enligt artikel 6.1 i Europakonventionen att i den nu aktuella processen kräva av Sylvie [REDACTED] att hon ska kunna visa att Skatteverkets rättstillämpning varit uppenbart felaktig enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen eller att den stått i klar strid med EU-rätten på ett sätt som ådrar staten skadeståndsskyldighet enligt Francovich-principen. (Se *Černius and Rinkevičius v. Lithuania*, §§ 14 och 73.)
- 3.6 Det är mot den bakgrunden som Sylvie [REDACTED] har utformat sin talan på det sätt som hon har gjort. Det är inte nödvändigt för henne att, som alternativ grund för sitt skadeståndsanspråk, göra gällande att Skatteverket har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning på ett sätt som innebär att staten ådragit sig skadeståndsskyldighet.

4 SAMLAD OCH SLUTLIG BEVISUPPGIFT

4.1 Muntlig bevisning

4.1.1 Partsförhör under sanningsförsäkran med Sylvie [REDACTED]. Hon ska höras om bakgrunden till att hon anlidade ombud och hur hon uppfattade processen mot Skatteverket. Beräknad tidsåtgång för förhöret är 30 minuter. Förhöret åberopas till styrkande av

- att frågan om namnbyte var av stor betydelse för henne yrkesmässigt och privat,
- att det medfört avsevärda svårigheter för henne att bära olika namn i olika länder, samt
- att hon skulle ha haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsdomstolarna utan ett juridiskt skolad ombud.

Kontaktuppgifter: Sylvie [REDACTED]
[REDACTED]

4.2 Skriftlig bevisning

4.2.1 Sylvie [REDACTED]s ansökan om namnbyte den 11 december 2017 (bilaga 1), Skatteverkets förslag till beslut den 7 maj 2018 i ärende med dnr 18 47714066 (bilaga 2), Skatteverkets beslut den 20 juni 2018 i ärende med dnr 18 47714066 (aktbilaga 42), Sylvie [REDACTED]s överklagande den 16 juli 2018 i Förvaltningsrätten i Stockholms mål nr 19313-18 (bilaga 3), Sylvie [REDACTED]s yttrande genom ombud den 5 juni 2018 till Skatteverket, senare ingivet i Förvaltningsrätten i Stockholms mål nr 19313-18 (aktbilaga 4), Sylvie [REDACTED]s kostnadsräkning den 3 december 2020 (aktbilaga 5), Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 4

januari 2019 i mål nr 19313-18 (aktbilaga 6), Sylvie [REDACTED]s överklagande genom ombud den 28 januari 2019 i Kammarrätten i Stockholms mål nr 782-19 (aktbilaga 7), Kammarrätten i Stockholms dom den 28 oktober 2019 i mål nr 782-19 (aktbilaga 8), Skatteverkets överklagande den 15 november 2019 i Högsta förvaltningsdomstolens mål nr 6184-19 (aktbilaga 9), Sylvie [REDACTED]s yttrande genom ombud den 5 juli 2020 i Högsta förvaltningsdomstolens mål nr 6184-19 (aktbilaga 10), samt Högsta förvaltningsdomstolens deldom den 11 juni 2021 i mål nr 6184-19, HFD 2021 ref. 36 (aktbilaga 2), allt till styrkande av

- att Sylvie [REDACTED] skulle ha haft svårt att tillvarata sin rätt i förvaltningsdomstolarna utan ett juridiskt skolad ombud,
- att frågan om namnbyte var av stor betydelse för henne yrkesmässigt och privat,
- att det medfört avsevärda svårigheter för henne att bära olika namn i olika länder,
- att frågan om det fanns rättsliga förutsättningar för namnbytet inte var av enkel beskaffenhet, samt
- att det arbete som ombuden har utfört kan antas ha varit bidragande till att Skatteverkets beslut upphävdes.

Som ovan,

Fredrik Bergman Evans

Erik Scherstén

Olivia Möller

Förteckning över bilagor till yttrandet

Bilaga 1 – Sylvie [REDACTED]s ansökan om namnbyte den 11 december 2017.

Bilaga 2 – Skatteverkets förslag till beslut den 7 maj 2018 i ärende med dnr 18 47714066.

Bilaga 3 – Sylvie [REDACTED]s överklagande den 16 juli 2018 i Förvaltningsrätten i Stockholms mål nr 19313-18.